Nytt fra ØSTMARKA

Medlemsblad for Østmarkas Venner 58. årgang Nr. 2/2024

Hedret for nasjonalparken

Kommunestyret sa NEI til vei

Fotografene på Sarabråten

SLÅ RING OM ØSTMARKA

Gledestårer for Østmarka

Av Helga Gunnarsdóttir

Lederen har ordet:

Jeg velger meg mai som årets vakreste måned, da Marka er lysegrønn, fuglene synger intenst, og skogbunnen dekkes gradvis av blomsterflor i alle regnbuens farger. Når du leser dette bladet, er mai på hell – med to meget gledelige og viktige hendelser i Østmarkas historie.

Den første merkedagen var 15. mai. Dagen da kommunestyret i Lørenskog med et tverrpolitisk og overveldende flertall avslo Losby Bruks søknad om en massiv skogsbilvei i et «villmarkspreget» område mellom Elvåga og Halsjøen. Saken slo ned som en bombe i fellesferien 2022. I uker og måneder jobbet vi og Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) intenst med å få utsatt høringsfristen, foreta flere befaringer og skrive grundige høringsuttalelser. ØV har også dekket saken jevnlig med fakta og argumenter. Totalt 11 nyheter er publisert på våre nettsider og delt i sosiale medier de siste månedene. Vi var aldri i tvil om at dette er den viktigste og verste saken vi har jobbet med på flere tiår. Mange av oss har jobbet med klump i magen og tårer i øynene. Det har vært tungt å sitte i styret i ØV, men ikke på noe tidspunkt har vi drømt om å gi opp.

Da saken igjen satte fart nå i februar, satte vi og NOA i gang en folkelig mobilisering i form av en underskriftskampanje som mer enn 8300 personer har undertegnet. Aldri har det vært lettere å samle underskrifter! Befolkningen slo bokstavelig talt ring om Østmarka. Etter dette kan ingen være i tvil om at Østmarkas innerste, villmarkspregede områder betyr mye for store grupper.

Underskriftene ble overlevert politikerne i Lørenskog på et folkemøte i slutten av april, to dager etter at det ble kjent at kommunedirektøren gikk inn for å tillate det største inngrepet i Østmarka på mange tiår. Heldigvis tok kommunestyret i Lørenskog standpunkt for Østmarka, for kommende generasjoner og for naturen. Et tilnærmet samlet kommunestyre avslo søknaden med henvisning til at dette er et altfor stort inngrep i Østmarkas ulendte «hjerte». Befolkningens bønn om å skåne Marka, ble hørt. Bare Sp og Frp stemte for veien.

Losby Bruk kommer til å klage på kommunestyrets vedtak, og det er Statsforvalteren i Oslo og Viken som behandler klagen og avgjør saken. Jeg setter min lit til at statsforvalter Valgerd Svarstad Haugland ikke avslutter sin gjerning med å overprøve et overveldende flertall i et kommunestyre som stiller seg på naturens, friluftsfolkets og fremtidige generasjoners side og sier nei til mer nedbygging av natur.

Nytt fra Østmarka – Medlemsblad for Østmarkas Venner

Utgiver: Østmarkas Venner,
Postboks 85 Nordstrand, 1112 Oslo
Ansvarlig redaktør: Helga Gunnarsdóttir
e-post: hegunna@online.no

Forsidebilde: *Måltrosten synger til ære for Østmarka*
Foto: Bente Lise Dagenborg
Grafisk produksjon: Aksell AS – aksell.no
Opplag: 4 500
Frist for stoff til neste nr. er 1. juli 2024
Utgis med støtte fra Oslo kommune

Miljøfyrtårn®

TRYKT I NORGE
NO - 1470

Den andre merkedagen var 25. mai, da Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde offisielt ble åpnet. Vi kommer tilbake med bred dekning av åpningen i neste *Nytt fra Østmarka*. Men disse to sakene henger nøye sammen. Vernet av deler av Østmarka som nasjonalpark gjør at den vernede delen vil ikke trues av inngrep som Dammyrveien, kraftlinjer og lignende. Jeg tror at Dammyrveien har gjort at enda flere har fått opp øynene for hvorfor vern av Østmarka er så viktig.

Min far ville fylt 100 år samme dag som nasjonalparken ble offisielt åpnet. Han skrev en gang en novelle med den islandske tittelen «Aldri gefast upp», på norsk «Aldri gi opp». Det er på sett og vis blitt mitt valgspråk. Disse sakene viser at vi aldri må gi opp å forsvare naturen mot inngrep og ødeleggelse.

Jeg avslutter med et dikt av ØVs æresmedlem Sigmund Hågvar, som setter ord på sorgen vi menneskene føler når naturen bli ødelagt. Vernet av Østmarka og den foreløpige seieren angående Dammyrveien har avverget en stor sorg og ført til gledestårer hos utrolig mange mennesker.

Villmarkstapssorg

Tar du villmarka fra meg,
der hvor skjønnhet og stillhet bor,
da river du i stykker
noe i mitt innerste.

Da flytter sorgen inn
i min sjel.
Da våkner en vilje
til å sloss.

Det blir en kamp
også på vegne av dem
som ellers aldri fikk vite
hva villmark var.

Som ellers aldri fikk sjansen
til å hente
den uforklarlige gleden
og friheten og undringen
som villmarka
kan gi deg.

Som må leve
i en ribbet verden.

Styret i Østmarkas Venner 2024–2025

Leder: Helga Gunnarsdóttir 959 92 349
Nestleder: Øyvind Pettersen 454 57 346

Sigmund Hågvar 917 14 510
Bente Lise Dagenborg 419 22 941
Lars Rogstad 450 04 970
Johan G. Ellingsen 909 21 568

Kristin Lund 957 09 166
Varamedlemmer: Marianne Siegel 486 05 772
Per Ivar Løkken 924 86 357
Jenny Marie Viggen

Administrativ leder: Ingunn Lian Nylund 949 82 006, medlem@ostmarkasvenner.no
E-post til styret og ansatte: fornavn@ostmarkasvenner.no

SVANEMERKET
Trykksak
2041 0379

Sigmund Hågvar og Bjarne Røsjø ble utnevnt til æresmedlemmer på årsmøtet. Foto: Helga Gunnarsdóttir

Viktig trio hedret for nasjonalparkarbeidet

Av Torbjørn Andersen

Ola Elvestuen, Sigmund Hågvar og Bjarne Røsjø ble med stående applaus utnevnt til æresmedlemmer i Østmarkas Venner på årsmøtet 18. april De tre har vært svært viktige i arbeidet med nasjonalparken.

Året 2023 vil for alltid bli skrevet med gullskrift i Østmarkas Venners (ØV) historie. 10. november ble nasjonalparken opprettet av Kongen i statsråd. Det ble markert på årsmøtet på Skullerudstua 18. april.

ØVs høyeste utmerkelse

Styret i ØV benyttet anledningen til å utnevne tre nye æresmedlemmer. Det er den høyeste utmerkelsen man kan få: «Personer som har gjort en særlig verdifull innsats for

Østmarka kan utnevnes til æresmedlemmer av Østmarkas Venner. Utnevnelsen kan bare skje på foreningens årsmøter og etter forslag fra styret.»

Hovedbegrunnelsene for utnevnelsene:

- Ola Elvestuen har gjennom sitt unike arbeid helt siden 2012 lost nasjonalparken gjennom politiske irrganger i byrådet, bystyret i Oslo og på Stortinget. Og sist, men ikke minst, igangsatte han verneprosessen da han var klima- og miljøminister.

- Sigmund Hågvar har gjort et helt avgjørende faglig arbeid i styret i ØV gjennom 13 år. Han har vært sentral i nasjonalparkarbeidet med sin enestående innsikt, bidrag til faglige utredninger, uttalelser, artikler i medlemsbladet og kronikker med mer. Han var også den første som så muligheten for en todelt nasjonalpark.

- Bjarne Røsjø har drevet meget verdifullt informasjonsarbeid om Østmarka og nasjonalparken gjennom 10 år. I tillegg har han arbeidet med å synliggjøre kulturminnenes viktighet i nasjonalparken.

Uten Ola Elvestuen – ingen nasjonalpark

Ola Elvestuen har vært en viktig mann i forbindelse med etableringen av en nasjonalpark i Østmarka. Den erfarne miljøpolitikeren har kjempet for saken helt siden han første gang møtte ØVs representanter Johan Ellingsen, Sigmund Hågvar og Helga Gunnarsdóttir på sitt byrådskontor 12. mai i 2012. Elvestuen fikk utredet saken som ble

Ola Elvestuen likte det han så fra toppen av branntårnet på Kjerringhøgda. Foto: Bjarne Røsjø

nesten enstemmig vedtatt i Oslo bystyre i mars 2013.

Han ble valgt inn på Stortinget samme høst og ble leder av Energi- og miljøkomiteen. Det var et verv Elvestuen hadde til han ble statsråd i januar 2018. På Stortinget holdt han saken varm i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen «Natur for livet», og Dokument 8-forslaget om nasjonalpark i Østmarka. Dette forslaget fremmet Elvestuen sammen med AP, SV og MDG.

I januar 2018 fulgte ØV prosessen på Jeløya. Som styreleder sa da hun leste opp innstillingen: «Jubelen stod i taket da vi leste følgende i regjeringsplattformen med den geniale siste tilføyelsen om regionale hensyn: «Vurdere supplering av nasjonalparkplanen. Lokal medvirkning og aksept er en forutsetning for opprettelse av nye nasjonalparker, men det åpnes for å ta regionale hensyn (for eksempel i Østmarka)».

Helga Gunnarsdóttir fortalte videre at ØV øynet stort håp om nasjonalpark da Elvestuen ble utnevnt til ny klima- og miljøminister i 2018. Politikeren leverte.

I mars bestilte han en utredning om verneverdiene i Østmarka. Den kom i desember 2018. 13. november 2019 igangsatte Elvestuen den formelle verneprosessen som munnet ut i et vedtak fire år senere. I forkant av den prosessen deltok han også på en tur til Kjerringhøgda og Vangen i juli 2019.

Ola Elvestuen ble utnevnt til æresmedlem. Her er han avbildet på et tidligere årsmøte i Østmarkas Venner sammen med Sigmund Hågvar, Helga Gunnarsdóttir og Johan Ellingsen. Foto: Bjarne Røsjø

Sigmund Hågvar ble utnevnt til æresmedlem i Østmarkas Venner. Foto Bente Lise Dagenborg

Elvestuen stiller fortsatt opp for Østmarka og var blant annet på foreningens informasjonsmøte om Dammyrveien i februar 2024. Han hadde dessverre ikke anledning til å stille på ØVs årsmøte og motta diplom og takk.

Styreleder Helga Gunnarsdóttir fikk overbrakt Ola Elvestuen nyheten på telefonen da han var på reise.

– Tusen takk, det er en stor ære å få en slik utnevnelse fra Østmarkas Venner som gjør så mye for å ta vare på natur- og kulturverdiene i Østmarka. Initiativet og viljen i Østmarkas Venner har også vært helt avgjørende for at vi nå har en helt unik nasjonalpark i Østmarka, sa en overrasket Ola Elvestuen i telefonen på toget på vei til møte i Arendal.

Hågvar hedres for avgjørende faglig arbeid

En meget viktig grunn til at ØV nådde fram med den uvanlige ideen om nasjonalpark i Østmarka, var godt begrunnede og faglig sterke argumenter. Det gjorde at foreningen hadde tillit og ble tatt på alvor.

En av dem som gjennom flere tiår har hatt stor faglig tyngde og tillit angående naturvern er Sigmund Hågvar, som var Norges eneste professor i naturvern på NLH og se-

nere NMBU. I mars 2011 takket han ja til å bli styremedlem i ØV. Det ble helt avgjørende for nasjonalparken.

Et halvt år etterpå fremmet Hågvar og daværende nestleder Helga Gunnarsdóttir et forslag til styret. Kort tid etter, 13. oktober 2011, fattet styret et vedtak om å arbeide for å verne deler av Østmarka som nasjonalpark.

I styrets begrunnelse står det at Hågvar var helt sentral i jobben med å bygge opp ØVs faglige argumenter fram til det avgjørende møtet med Ola Elvestuen våren 2012. Samtidig bidro han til at ØV fikk støtte fra noen viktige organisasjoner innen naturvern og friluftsliv allerede fra starten. Hågvar bidro med enestående innsikt, faglige utredninger, uttalelser, artikler i medlemsbladet og kronikker med mer.

Han var den som først så muligheten for en todelt nasjonalpark. Det åpnet muligheten for å verne et mye større område. Med sitt presise, perfekte og til tider poetiske språk, har han også vært særdeles viktig i arbeidet. Hågvar har satt ord på naturens egenverdi, naturopplevelsen og betydningen for vår fysiske og ikke minst mentale helse.

Han var redaktør og skrev mange av tekstene i ØVs egen bok «Hyllest til Østmarka» i jubileumsåret 2016. Boka var og er viktig både for å øke kunnskapen om Østmarkas verdi og for å øke forståelsen for nasjonalparken.

Sigmund Hågvar satte stor pris på utnevnelsen.

– Det er hyggelig å få ros. Det er en anerkjennelse at man betyr noe og særlig når det betyr noe for andre mennesker. Det er min største glede at andre mennesker skal få glede av det i all framtid på vegne av naturen. Jeg ser på naturvern som redningsaksjoner, akkurat som kulturminnevernet hvor man må redde stavkirker mens de ennå finnes, så er intakt natur en knapp ressurs nå, sier Hågvar.

Han ble veldig overrasket.

– Jeg visste ingenting så jeg ble overrasket. Vi har samarbeidet så godt Helga og jeg. Hun er fantastisk. Det er hun som er motoren i det hele, og hun jobber veldig, sier Hågvar.

Røsjø æres for enestående informasjonsarbeid

Styreleder innledet med å si at godt og grundig informasjonsarbeid også hadde vært helt avgjørende for at ØV lyktes med å få etablert nasjonalparken. Det ledet til utnevnelsen av Bjarne Røsjø som æresmedlem.

Styret la i sin innstilling vekt på at hans erfaring har vært veldig viktig for ØV i prosessen med nasjonalparken. Gjennom sitt grundige journalistiske arbeid har han bidratt til at Østmarka og ØVs arbeid har blitt mer synlig for både politikere, andre beslutningstakere og for mediene. Han er svært grundig i sitt arbeid og har heller ikke nølt med å dra ut i skogen for å forstå og fotografere, før skrivingen har startet.

Han kom inn i styret i ØV i 2013 med den unike kombinasjonen av å være biolog og meget dyktig, allsidig journalist. I tillegg til å være styremedlem i fire år begynte han tidlig å skrive for ØV både på nettsidene og i bladet «Nytt fra Østmarka».

Bjarne Røsjø ble overrasket og rørt over utnevnelsen og holdt en improvisert takketale.
Foto: Steinar Saghaug.

Røsjø gikk etter hvert ut av styret, men fortsatte som journalist og overtok også redaktøransvaret av bladet. Da han ble pensjonist, valgte ØV å ansette ham som informasjonsleder i den viktigste perioden for nasjonalparken. I 2023 toppet han innsatsen med 43 nettartikler – 23 av dem om nasjonalparken.

Begrunnelsen fra styret framhever også at Bjarne Røsjø er spesielt interessert i kulturminner. Han sammenstilte en rapport om dette fagtemaet som ble et av ØVs faglige innspill til Statsforvalteren. Den ble så bra at kulturminnemyndighetene brukte den som sitt viktigste grunnlag da de fikk i oppdrag fra Statsforvalteren å lage en rapport om kulturminnene.

Det var en overrasket Røsjø som ble hedret.

– Jeg er veldig overrrasket og veldig glad. Dette ser jeg på som en stor ære. Det eldste æresmedlemmet vårt er naturfotografen Sverre M. Fjelstad. Bare det å bli nevnt i samme åndedrag som han er en stor ære. I tillegg til blant annet Sigmund Hågvar og Johan Ellingsen, sier Røsjø og fortsetter:

– Jeg er helt satt ut. Dette er en av de beste dagene i mitt liv, sier en glad Bjarne Røsjø.

Guidet tur i nasjonalparken

Hva: Guidet tur
Hvor: Oppmøte og retur: Bommen før Rustadsaga
Hvem: Helga Gunnarsdóttir, Østmarkas Venner
Når: Lørdag 1. juni kl. 10:30–14:30

Østmarka er nå vernet som Norges og kanskje verdens mest bynære nasjonalpark. Østmarkas Venner inviterer til guidet tur i den mest bynære delen av nasjonalparken. Bli med til vakkert skogslandskap med myrer, furukledte åsrygger med utsikt, fuktige skogsdråg, små bekker, fosser og trolske sprekkedaler.

Turen starter fra bommen før Rustadsaga og går først på skogsbilvei innover i Østmarka. Vi går i rolig tempo, for det meste på umerkede stier. Det blir mange korte stopp og en god rast underveis.

Vi anbefaler godt fottøy med ankelstøtte, klær etter vær, og en matpakke og drikke til rasten. Etter turen kan de som vil kjøpe mat og drikke på Rustadsaga. Turen er ca. 5 km lang og tar fire timer.

Kollektivtransport: T-bane 3 til Bogerud eller buss 79 eller 76 til Welding Olsens vei.

Alle er hjertelig velkomne. Arrangementet er gratis, og det er ingen påmelding.

Følg med for oppdatert informasjon på www.ostmarkasvenner.no

Foto: Helga Gunnarsdóttir.

Guidet ettermiddagstur i *Østmarka friluftslivsområde* –

Tur rundt Lutvann

Hva: Guidet ettermiddagstur i Østmarka friluftslivsområde - Lutvann
Hvor: Oppmøte ved bommen inn til Lutvann ved Lutvann leir, ved snuplassen i Ole Messelts vei
Hvem: Bente Lise Dagenborg, Østmarkas Venner
Når: Tirsdag 27. august kl. 17:30

ØV arrangerer en ettermiddagstur i Østmarka friluftslivsområde med en tur rundt Lutvann. Ta med niste, drikke, godt fottøy og klær etter vær.

Kollektivtransport:
T-banens linje 2 til Trosterud – Følg skilting til Østmarka
T-banens linje 2 til Haugerud og buss til Lutvann, rute 69.

Alle er hjertelig velkomne.
Arrangementet er gratis, og det er ingen påmelding.

Følg med for oppdatert informasjon på www.ostmarkasvenner.no

Lutvann – Dronninga av Østmarka. Foto: Bente Lise Dagenborg.

Losby Bruk planla at denne blåstien over Svarvestolsbrenna skulle bli forvandlet til en fire meter bred skogsbilvei med grøfter og 20 meter flatehogst på hver side. Foto: Bjarne Røsjø.

– Lørenskogs innbyggere ønsket ikke Dammyrveien

Tekst: Bjarne Røsjø

Klar tale fra Lørenskogs ordfører Amine Mabel Andresen en drøy uke for kommunestyret fattet et historisk vedtak om å si nei til en stor skogsbilvei i det indre av Østmarka: – Det som gjorde utslaget for oss i Lørenskog Høyre, var at veien blir et for stort inngrep i Marka. Dessuten ønsker ikke kommunens innbyggere denne veien, sa ordføreren til Østmarkas Venner.

Lørenskog Høyres klare «nei» til Dammyrveien ble avgjørende for saken, sammen med et like klart «nei» fra Arbeiderpartiet i kommunen. Partiene Venstre, SV, MDG, Rødt, KrF og Sentrum sa nei til Dammyrveien allerede under valgkampen, etter at Østmarkas Venner (ØV) arrangerte en rundspørring om saken. Dermed ble det til at bare Frem-

Lørenskog Venstre inviterte til folkemøte om Dammyrveien på Solheim skole 24. april, og politikere fra både Senterpartiet, Sentrum, Fremskrittspartiet, Miljøpartiet De Grønne, Sosialistisk Venstreparti, Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre deltok i et debattpanel. Foto: Bjarne Røsjø.

skrittspartiet og Senterpartiet stemte for Losby Bruks veiplaner under avstemningen i kommunestyret 15. mai.

En stor og nyskapende seier

Naturvernere er ikke akkurat vant til at lokalpolitikere sier «nei» til skogsbilveier på den måten som skjedde i Lørenskog. – Jeg kjenner ingen statistikk, men jeg vil hevde at denne type direkte avslag er svært uvanlig, sier daglig leder Håkon Eide Gundersen i Naturvernforbundet Oslo og Akershus (NOA) til ØV.

Vedtaket gleder uansett naturvernere og friluftslivsfolk i både Lørenskog og nabokommunene. Men hvordan kunne saken få et så gledelig utfall? SV-politikeren Bjørn Bakke er en av dem som kjenner saken godt, og han er helt enig med ordfører Andresen: Stemningen i Lørenskog har vært ganske overveldende for å unngå den veien.

– Det skyldes at folk i Lørenskog har et forhold til Marka, og da særlig den delen som ligger i vår egen kommune. Dette er viktige og lett tilgjengelige områder for friluftsliv, sier han.

– Men jeg tror også at det har vært flere andre gode krefter som trakk i samme retning. Hvis folk skal mene noe om en sak må de jo kjenne til saken. Der har et faglig tungt engasjement fra organisasjoner som ØV og NOA samt en bred medieomtale spilt en viktig rolle, sier Bakke til Nytt fra Østmarka. Han representerer Sosialistisk Venstreparti i kommunestyret i Lørenskog og har for øvrig vært varamedlem til styret i ØV i perioden 2020 til 2022.

Nasjonalparken skapte økt bevissthet

– Dere i ØV arrangerte et åpent møte på Skullerudstua i februar, og det ble et viktig møte. Det er også åpenbart at slike ting som Bård Tufte Johansens programserie om «Oppsynsmannen» har påvirket opinionen. Jeg tror dessuten det har hatt en betydning at etableringen av Østmarka nasjonalpark og prosessen som førte fram til det vedtaket i Regjeringen har spilt en stor rolle. Nå har en stor del av Østmarka blitt nasjonalpark, og det har på en måte økt bevisstheten om at Østmarka er viktig som naturområde og rekreasjonsområde for både nåværende og fremtidige generasjoner, analyserer Bakke.

ØV har også benyttet enhver anledning til å minne om hva Lørenskog-politikerne vedtok under behandlingen av kommuneplanens arealdel i mars 2023: Da det ble det vedtatt med stort flertall at skogen og Marka skal «… underlegges en streng forvaltning slik at områdene ikke forringes i verdi og at natur- og friluftsinteressene ivaretas også for framtidige generasjoner».

Forsøkte seg i fellesferien

Losby Bruks planer om å bygge den såkalte Dammyrveien i Østmarka øst for Elvåga ble offentlig kjent sommeren 2022, etter at Losby Bruk hadde sendt en søknad til det regionale landbrukskontoret som behandler slike saker for kommunene Oslo, Rælingen og Lørenskog. Landbrukskontoret sendte først saken på høring 1. juli, i det som virket som en «liksomhøring» i fellesferien med innleveringsfrist allerede 5. august. ØV og NOA slo hardt i bordet, og etter en intens kamp ble høringsfristen utsatt til 1. oktober.

Da den nye høringsfristen opprant, hadde både privatpersoner og en rekke naturvern- og friluftslivsorganisasjoner skrevet høringsdokumenter med skarpe protester mot planene om å bygge en nesten fire kilometer lang skogsbilvei i dette området av Østmarka. Kritikken var så sterk at Landbrukskontoret måtte sende hogstsøknaden i retur fordi den var mangelfull, og Losby Bruk fikk blant annet beskjed om å kartlegge arkeologi og biologisk mangfold i området.

Saken kom tilbake til politisk behandling da kommunedirektøren i Lørenskog 22. april 2024 foreslo at Losby Bruks nye vei-søknad skulle innvilges med noen mindre justeringer. Men protestene var ikke blitt mindre i mellomtiden: ØV og NOA var både skuffet og overrasket over kommunedirektørens forslag.

– Saksframlegget legger ensidig vekt på de delene av lovverket som er til skogeiers fordel, mens hensynet til naturen og friluftslivet blir mer ignorert, mente de to organisasjonene.

Unge protester

ØVs styreleder Helga Gunnarsdóttir er strålende glad for at politikerne i Lørenskog har vist lederskap i en sak som har både lokale, regionale og nasjonale perspektiver.

– Jeg kjenner voksne naturvernere og friluftsfolk som gråt av glede da de fikk vite at politikerne i Lørenskog ville stanse byggingen av Dammyrveien. Men jeg kjenner også til unge mennesker som reagerte så sterkt at de skrev en av de beste høringsuttalelsene jeg har sett, i protest mot denne veien, sier hun.

Fremtidige generasjoner vil glede seg

Kommunestyret i Lørenskog sa, som forventet, et solid «nei» til Losby Bruks søknad

om å bygge skogsbilvei i Østmarka øst for Elvåga. – Jeg håper og tror at fremtidige generasjoner lørenskauinger og andre Østmarka-brukere vil glede seg med oss, sa SV-politikeren Bjørn Bakke under debatten i kommunestyret 15. mai.

Bjørn Bakke var langt fra den eneste som trakk opp store og glade perspektiver da kommunestyret i Lørenskog diskuterte Losby Bruks søknad om å få anlegge den nesten fire kilometer lange Dammyrveien i et nær uberørt område i Østmarka øst for Elvåga.

Formannskapet hadde sagt «nei» til Dammyrveien i sin behandling av saken i møte 8. mai, og en uke senere støttet hele 38 av de 47 politikerne i kommunestyret formannskapets innstilling i saken. Bare ni politikere stemte for veibyggingen: De seks fra Fremskrittspartiet, de to fra Senterpartiet, og én utbryter fra Høyre.

Les også flere artikler om saken på www.ostmarkasvenner.no

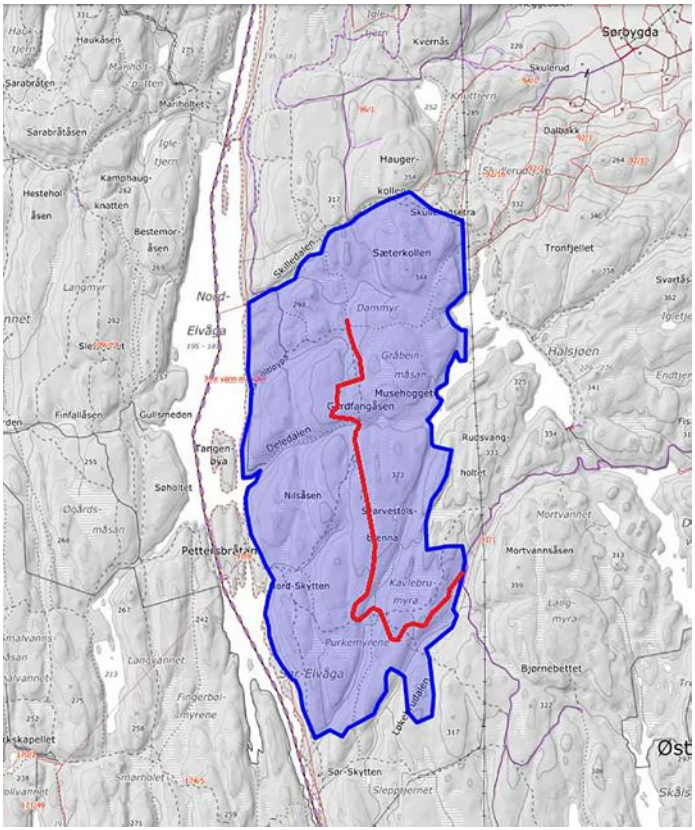

Losby Bruk ville bygge en nesten fire kilometer lang skogsbilvei øst for Elvåga. Veien skulle bli 3860 meter lang, med en bredde på mellom 4 og 6,5 meter. I tillegg kommer høye fjellskjæringer og steinfyllinger, grøfter, og en rekke dreneringer.

Skogsbilveien skulle starte ved Bjønnebetveien sørøst for Stokkholtmyra og gå sørvestover via Skråbakkhølet, for så å svinge nordover på Svarvestolsbrenna mot Dammyr. Der slutter den i nærheten av løypedelet ved Stakanløypa. Veien ville i store partier følge hovedskiløypa mellom Mariholtet og Vangen, fra Stakanløypa til Bjønnebete. Illustrasjon: Fra kommunedirektørens saksframlegg.

Østmarkas rikdom:
Det rare liv

Av Trond Wormstrand

Mariholtet–Sarabråten. april
Hun og jeg har nettopp hørt et rådyr brøle, sett parende frosker og trukket inn duften av fuktig lyng og mose. Sola stråler. Hvitveisen blomstrer.

Plutselig vingler en sommerfugl hit og dit mot ansiktet mitt og lander på neseryggen. Der slår den seg til ro. Jeg tror den finner noe i øyekroken min med sugesnabelen.

Sørgekåpen overvintrer som voksen, og hannen kan om våren, innenfor eget territorium, forfølge skapninger som rører seg, som meg.

Arten har en spesielt kraftfull flukt og kan vandre langt. Den yngler ikke i Storbritannia, men observeres der på trekk. Sommerfugler er rare.

Ljanselva. juli
Jeg rusler rolig nedover langs elva, nedover mot Hvervenbukta, med badebukse i sekken.

Så, med ett: En stor, mørk sommerfugl flagrer lavt over turveien nedenfor Ljans alpinbakke og setter seg. Kan det være den? Jeg sakner farten og drar opp lommekikkerten.

I årevis har jeg jaktet på ospesommerfuglen. Men har ikke oppnådd et eneste glimt av den mørke skjønnheten. Kanskje ikke så rart. Arten er fåtallig, og den flyr bare et par uker midt på sommeren.

Så endelig, den 19. juli 2022, klokken 13:41, er jeg på rett sted på rett tid, tilfeldigvis. Ospesommerfuglen letter, tar noen kjappe vingeslag og seiler på brede vinger nedover veien. Den lander igjen og blir sittende med utbredte vinger. Gjennom kikkerten får jeg tid til å studere hannens drakt: fløyelssvart med hvite flekker og hvite og røde bånd.

En halv time senere: Jeg vasser opprømt ut i Hvervenbukta, og prøver meg plaskende på sommerfugl-stilen.

Ospesommerfuglen fristes vel så mye av urin, bæsj og åtsler som av blomstenes sukkerstoffer. Sommerfugler er rare.

Mosjøen i nord. august
Humler brummer, ospetrær rasler, ringdua hoier «doo-doo, dåå-dåå…do». Bekken fra Tonevann sildrer. Jeg tar en pause på min sykkel- og fottur fra Losby til Tonekollen og har satt meg på en lunken stein i skråningen ned mot Mosjøen. Sitter stille – og er i marka.

Sommerfugler flagrer fra blåknapp til blåknapp. Den blåfiolette blomsten vaier tallrik i mild bris fra vannet og byr spandabelt på sensommer-nektar til neslesommerfugler, sitronsommerfugler, perlemorvinger, dagpåfugløyer og admiraler. Enkelte somre er det tynt med sommerfugler, ikke i år. De myldrer rundt meg. En overflodsglede.

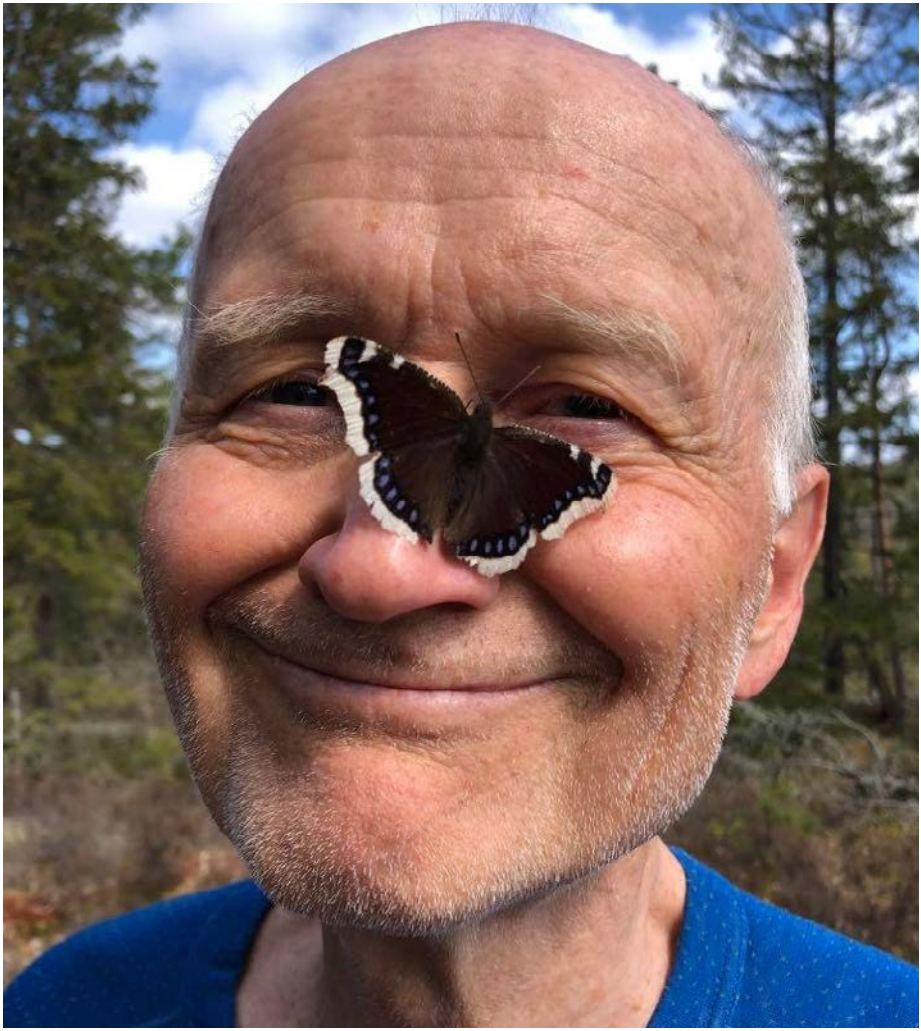

Admiralen er en immigrant. På forsommeren flyr den fargevakker inn i Norge sørfra. Nå, rundt meg, samler en ny, norsk generasjon nektar før den trekker ut av landet igjen, ned til Sør-Europa. Sommerfugler er rare.

Det aller rareste med sommerfugler? Det skjer inne i puppens hylster. Forvandlingen fra krypende larve til flygende sommerfugl. Rart? Nei, mirakuløst – og et mysterium.

PS. «Norsk rødliste for arter 2021» regner admiralen, sørgekåpen og ospesommerfuglen som *livskraftige*.

Nasjonalparktreff på Bøvelstad

Hva: Bli kjent med nasjonalparken
Hvor: Bøvelstad i hjertet av Østmarka
Hvem: Åpent for alle venner av Østmarka
Arrangør: Kulturlandskapsgruppa i Østmarkas Venner
Når: 28., 29. og 30. juni
Påmelding: Påmelding gjøres til jgelling@online.no.
Transport: Vi anbefaler å ta sykkel fra Bysetermosan og gå inn blåmerket sti fra Rausjø.

Østmarkas Venner ønsker fortsatt å skjøtte kulturlandskapet rundt Bøvelstad, og vil som vanlig tilrettelegge for beiting med sauer fra Vangen. Dette er den beste måten å ta vare på kulturlandskapet.

Vi mener det også er aktuelt å bidra til at kunnskapen om nasjonalparken bedres. Det gjelder viktige ting som historien bak opprettelsen, grenser, de ulike verneformene, følger for friluftslivet, forskrifter og administrasjon av verneområdene.

Vi planlegger derfor en tur i det tidligere reservatet (nå sone A) lørdag den 29. juni. De som ønsker å delta, må komme seg inn til Bøvelstad fredag kveld og overnatte til lørdag. Turen blir middels krevende, men godt fottøy er anbefalt. Søndag blir det som vanlig slått, og de som ønsker det, kan bli over til søndag og om ønskelig, delta på slåtten.

Alle tar med egen mat og drikke til hele oppholdet. Husk lakenpose! Vi fyrer opp grillen fredag kveld.

Bøvelstad som ligger i nasjonalparken, er en tidligere husmannsplass som ligger flott til ved Støttumfjorden i Børtervann. Bøvelstad drives i dag som hytte av DNT Oslo og omegn og har 17 sengeplasser. Det er gode muligheter for telting og bading.

Arrangementet er gratis og åpent for alle. Velkommen!

Bøvelstad. Foto: Espen Bratlie.

Minnestund på Sarabråten

Hva: **Minnestund**
Hvor: **Sarabråten**
Hvem: **Østmarkas Venner**
Når: **Torsdag 6. juni kl. 19:00**

Østmarkas Venner arrangerer den årlige minnestunden ved Milorg-bautaen på Sarabråten.

Arrangementet er åpent for alle.

Hovedtaler annonseres senere.

– «Til ungdommen» framføres av Fornebu SingAirs med dirigent Emilie Hellum

– Østre Aker Musikkorps spiller

– Bautaen hilses av Østmarkas Venner

Turen til Sarabråten kan begynne ved Østmarksetra eller Rustadsaga, eller du kan gå via Mariholtet.

Busstransport kl. 18:00 fra P-plassen ved Østmarksetra.

Påmelding for bussturen til Ivar Ekanger, mobil: 905 34 357 innen 5. juni.

Bautaen på Sarabråten.
Foto: Espen Bratlie.

Den over 50 år gamle bålringen holder stand.

Villmarksbarndom II

HEMMELIGSTEDET

Tekst og foto: Halfdan Bleken

Jeg hadde en gang et hemmeligsted. Det var så hemmelig og bortgjemt på en fjellhylle – i tett granskog og med utsikt ut over en dal med løvskog og en bekk. Der hadde jeg en granbarhytte med innertak av oppklippete, svarte søppelsekker. Baret hadde jeg brutt langveis fra og bare litt fra hvert tre. Ingen skulle oppdage stedet mitt.

Ringen av bål-stein finnes fortsatt der oppe under stupet, jeg går dit av og til, over 50 år senere. Sitter litt og ser. Ut over det som var en villskog med svære graner og myk mosebunn. Nå er den hugget ut. Det skjedde for omkring 40 år siden, og skogbunnen er nå et brunt dekke av døde barnåler under en granplantasje. Og nede på flata er snøkanonenes og flombelysningens rike. Jeg sitter litt og ser. Og lytter til suset fra den nye motorveien, som ikke er så ny lengre.

Jeg begynte å vanke her da jeg var 12-13 år gammel. Det var etter at jeg hadde knekket mørkeredselen min, som jeg skrev om forrige gang her i bladet. Jeg gikk inn i mørket og sporet hare, rev og rådyr på snøen her. Noen ganger i måneskinn, men oftest bare i det svake skinnet fra snøen selv. Var straks på sporet når det hadde vært snøfall. Mikkjel Fønhus' villmarks-fortellinger lurte i bakhodet, og Morgan Kane, som nabogutten hadde bøker om: «Svak for kvinner og hasard. Nervøs, innesluttet, med psykopatiske trekk.» Jeg forsto det ikke, men likevel; «hasard», «psykopatisk». Besnærende og malmfulle ord. Og så «kvinner»!

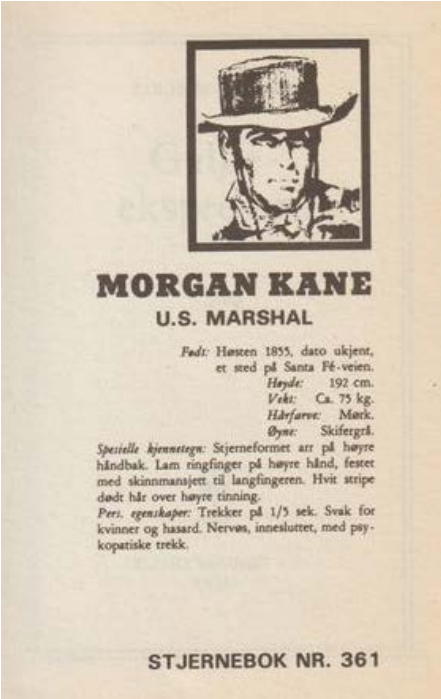

MORGAN KANE

U.S. MARSHAL

Født: Høsten 1855, dato ukjent, et sted på Santa Fé-veien.
Høyde: 192 cm.
Vekt: Ca. 75 kg.
Hårfarve: Mørk.
Øyne: Skifergrå.
Spesielle kjennetegn: Stjerneformet arr på høyre håndbak. Lam ringfinger på høyre hånd, festet med skinnmanøjett til langfingeren. Hvit stripe dødt hår over høyre tinning.
Pers. egenskaper: Trekker på 1/5 sek. Svak for kvinner og hasard. Nervøs, innesluttet, med psykopatiske trekk.

STJERNEBOK NR. 361

U.S. Marshal Morgan Kane, barndommens antihelt.

Kane var en villmarking, som Mikkjel Fønhus. Fønhus på jakt etter villmarkas sus, Kane etter råbarkete revolvermenn. Og det var altså disse to jeg syntes jeg gikk i fotsporene til, der jeg snek meg langs et harespor i halvmørket. Dem og de tause, halvnakne mennene i indianerbøkene som jeg slukte hvor jeg kom over dem; Lange Lanse, Uncas, Hjortefot. Og så Sverre M. Fjelstad. Vi hadde ikke TV, men det hadde naboen, og Fjelstad og hans Naturmagasin slo igjennom veggen mellom leilighetene i Rustadlia med sin klare stemme og optimistiske utlegning av granmeisens liv. Til musikk av Ravel! Den som kunne få møte ham! Det skjedde først mange år senere, men det er en annen historie.

Våren 1972 ble jeg frelst. Da åpnet læreren min på skolen øynene mine for noe nytt, eller rettere sagt ørene. Nemlig fuglesangen. Han var god til det, var sønn av en kjent ornitolog. Jøssenam så mye rare lyder det var i skogen! Jeg gikk hardt inn for saken og lærte meg temmelig godt alle fuglelyder på Hemmeligstedet med omegn. Brukte det som i dag kalles «gammelmetoden»: kikkert og fuglebok på hvert lille pipp. Men det tok tid; jeg var på pletten stort sett hver ettermiddag og kveld etter skolen 2-3 vårer på rad. Jeg husker så godt den tunge kikkerten i hendene første gangen, og fuglekongene i barhenget som plutselig åpenbaret seg i det forstørrede synsfeltet. Så åndeløst nær! Kikkerten var en 7x50. Nabogutten – han med Kane – likte også motorsykler og kalte den en «sjufemti».

Og Hemmeligstedet tok imot meg, sjufemti'en og fugleboken. Og her var det også jeg hadde min aller første overnattingstur alene under åpen himmel, det vil si i barhytta med søppelsekkene. Været var fint,

Det var en gang en eventyrskog

men plasten beskyttet allikevel mot barnålene som drysset verre enn Mors juletre, nå da hytta hadde stått en stund. Læreren min hadde sagt at 25. mars er dagen da bokfinken årvisst kommer til Oslo. Så nå skulle jeg våkne opp til den lille, kjekke sangeren i vinrødt og blågrått. Derfor var jeg på plass med ullteppe som ligge-underlag og dyne i kveldingen lørdag 24. mars 1973. Datoen vet jeg presis, for turen er omtalt i min «observasjonsbok» for dette året (det er en skrivebok stjålet fra skolen): «Da jeg våknet i dag morges kl. 5.30 var de aller fleste fuglene i aktivitet. Jeg hørte flere syngende fugler: Granmeis, løvmeis, trekryper, kjøttmeis, fuglekonge, dompap og blåmeis.» Og lærerens spådom slo til: «Kl. 6.30 årets første bokfink. De var overalt i skogen».

Dere får bære over med den veslevoksne stilen til en 14-åring. Det som ikke var så voksent må ha skjedd et par vintre etter. Storebroren min hadde vært etter meg lenge for å finne ut hvor dette stedet mitt var, men jeg holdt på mitt – dette var et hemmeligsted, og derfor et sted som ingen skulle vite om. Unntatt meg. Men i nattbordskuffen min hadde jeg et Ola Dilt-kart – nederst under revolverbeltet mitt med kruttlappistolen, et islandsk flagg, et kjærlighetsbrev og en speiderkniv. Og på dét kartet hadde jeg røpet stedet mitt. Og broren min fant det. En vinterdag jeg kom opp til Hemmeligstedet sto beviset skrevet med store bokstaver i snøen foran barhytta. «HÅKON», sto det.

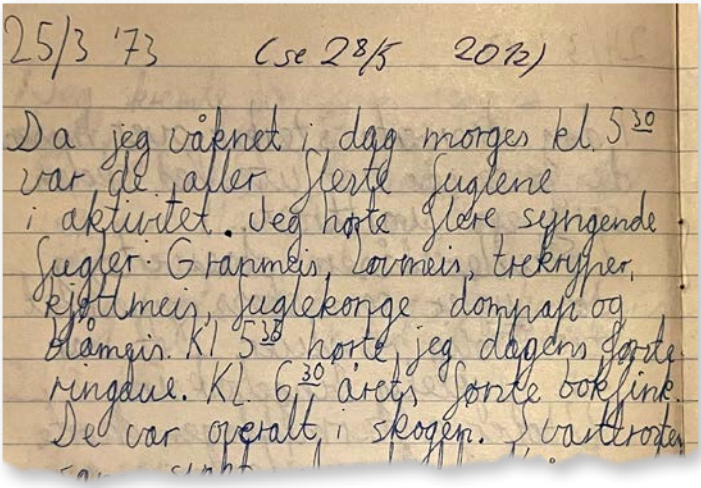

25/3 '73 (se 28/5 2012)

Da jeg våknet i dag morges kl. 5.30 var de aller fleste fuglene i aktivitet. Jeg hørte flere syngende fugler: Granmeis, lavmeis, trekrypere, kjøttmeis, fuglekonge dompap og blåmes. Kl 5.30 hørte jeg dagens første ringdue. Kl. 6.30 årets første bokfink. De var overalt, i skogen. I vatteroten

Fra «Observasjonsbok» nr 2, 25/3 1973: «Da jeg våknet i dag morges kl. 5.30...»

La meg ta et lite sidespor. Denne historien minner meg nemlig om en anekdote fra min tid i NRK. For lenge siden, før min tid, skal det ha vært en radioreporter som var sendt ut et sted i Trøndelag til en storgård. Det var den gangen da alt på radio var direkte, og dette skulle være et lite, hyggelig nyhetsinnslag, der den fire-årige odelsgutten skulle intervjues. Poenget var at han akkurat hadde fått en liten søster og altså ikke lenger var enebarn på gården. Reporteren spurte optimistisk og med smil i stemmen om guttungen ikke var glad i dag for den lille søsteren? Odeslgutten så på den fremrakte mikrofonen og svarte: «Aillt e' ødelagt førr mæ no!»

Fra eventyrskog til granåker

Sånn var det for meg også, der jeg sto og så på navnet til broren min i snøen – alt var ødelagt. Stedet var besudlet av fremmede. Det var ikke bare mitt lenger. Det var ikke jomfruelig og uberørt. Så jeg ødela det – helt konkret. Kastet granbaret utfor stupet. Tente bål og brant opp søppelsekkene og kastet rajene etter granbaret. Siden overnattet jeg aldri der mer.

Hvis du vil kontakte Halfdan Bleken når du han her: halfdan.bleken@outlook.com

Fotografene på Sarabråten

Av Espen Bratlie, fotograf.

Fotografier er viktige historiske dokument om tiden som en gang var. Så også på Sarabråten: Alle våre store landskaps- og turistfotografer var der. Anders Beer Wilse, Knud Knudsen og Axel Lindahl, men også flere mindre kjente.

Sarabråten, som nå er noen ruiner på en lysning i skogen ved Nøklevann, var fra midt på 1800-tallet et vakkert gods og et mye brukt utfartssted. Her inviterte den velstående og innflytelsesrike forretningsmannen Thomas J. Heftye både kongelige, forretningsfolk og kunstnere for 150 år siden.

Heftye-familien hadde mange gjester på besøk og alle ble fotografert. Gruppebilder på trappen foran østerdalsstuen var obligatoriske. Til slutt var den så overfylt at trappen måtte utvides. Hverdagsliv, husmenn og tilfeldige turister ble lite dokumentert.

Det finnes seks fotoalbum med bilder særlig fra Thomas Johannessen Heftyes (1822–1886) tid på Sarabråten. Thorvald Christensen er sannsynligvis den som tok de fleste bildene i albumene. Han var god venn av Heftye og blir regnet som landets første amatørfotograf. Etter at sønnen Thomas Thomassen Heftye (1860–1921) overtok stedet og bygget dragestilvillaen i 1897 (den vi ser ruiner av i dag), ble fotoapparatet mer vanlig å eie og mange av albumbildene ble tatt av Heftye-familien selv. Fotoalbumene er i Heftye-familiens eie, men de er avfotografert og tilgjengelige på nettstedet Flickr via www.sarabraten.no

Sarabråten og området rundt har i alle år vært et yndet turmål og tusenvis av bilder er tatt. Datidens landskaps- og turistfotografer var selvfølgelig der. Fotografiene finnes i dag i forskjellige nasjonale arkiver og er søkbare på internett. Noen motiver kan vi også finne på gamle postkort. I boken «Sarabråten – godset i skogen, av Even Saugstad» er flere bilder gjengitt.

Anders Beer Wilse (1865–1949) er kjent for sin dokumentasjon av Norge, men han var også portrettfotograf. I 1884 emigrerte han til USA, der han kjøpte sitt første kamera. Han arbeidet både som jernbaneingeniør og karttegner, men etablerte i 1897 også en fotografiforretning i Seattle. Han klarte seg godt som fotograf, og i 1901 flyttet han og familien tilbake til Norge. Der startet han en fotografisk forretning i Christiania.

I løpet av første halvdel av 1900-tallet reiste Wilse på kryss og tvers over hele Norge og ble kjent som landets store landskaps- og turistfotograf med en enorm produksjon. Han fotograferte særlig vakre og talende postkortmotiver, men også idyllisk bygdeliv, kjente og ukjente personer. Ved siden av sin fotografiske virksomhet holdt han lysbildeforedrag i inn- og utland. Etter firmaets opphør ble Wilses fotoarkiv med ca. 200.000 plater solgt og er i dag spredt i mange museer og samlinger.

Wilse besøkte Sarabråten i 1915, 1922 og 1928, dette bildet er fra en skisøndag i 1922. Kuskeboligen i bakgrunnen brant i 1971 og ruinene er godt synlige i dag. Foto: Anders Beer Wilse, Oslo Museum.

Knud Knudsen (1832–1915) regnes som en av Norges betydeligste landskapsfotografer på 1800-tallet. Knudsen var den første som fotograferte hele Norge systematisk og innen 1898 hadde han en samling på omkring 9000 bilder fra store deler av landet.

Knudsens fotografier ble forbilder for malere og fotografer. Han var nyskapende i motiver og komposisjon blant annet med dramatisk bruk av is, stein og vann. Knud Knudsen åpnet sitt fotoatelier i Bergen i 1864 og slo seg opp som portrettfotograf. Fotovirksomheten rettet seg snart inn mot turistmarkedet, og han fulgte mange av de store turistrutene og dokumenterte hoteller og severdigheter. Reisevirksomheten førte ham på kryss og tvers i hele Norge. I DNTs årbok for 1873–1874 kan vi lese at Knud Knudsen hadde tatt noen gode bilder fra Sarabråten og valgte å skjenke en del av inntektene fra salget til den da ganske nystartede Turistforeningen.

*Fra venstre: Sperrestua, stabburet, husmannsstua og andre bygninger som stall og låve. Stabburet står i dag på Kongsberg. Legg merke til «*sildesalaten*»: Flagget med det norsk-svenske unionsmerket i øverste hjørnet. Bilde fra 1871. Foto: Knud Knudsen, Universitetsbiblioteket i Bergen.*

Tunet med alle bygningene. Det ryker fra pipa på husmannstua. Sperrestua har blitt forlenget mot nord. Bilde fra omkring 1884. Foto: Axel Lindahl, Oslo Museum.

Axel Theodor Lindahl (1841–1906) var en svensk fotograf som arbeidet i Norge i seks år fra 1883. Sarabråten var ett av de første stedene han besøkte. Hans landskapsbilder holder uvanlig høy kvalitet og han var en av de viktigste fotografene på slutten av 1800-tallet i Norge. Sammen med Knud Knudsen etablerte Lindahl landskapsfotografiet i Norge og medvirket til oppfatningen av det typisk norske landskapet. En stor del av Axel Lindahls norske bilder ble overtatt og innlemmet i negativarkivet til fotografen Anders Beer Wilse. Disse har fulgt Wilses fotoarkiv og tilhører i dag Norsk Folkemuseum. I 1991 kjøpte Norsk kulturråd en del av negativene etter Lindahl og deponert disse hos Nasjonalbiblioteket.

Marthinius Skøien (1849–1916) reiste tidlig til Christiania for å lære om fotografering. Han fotograferte i Christiania og var også ofte i Lofthus i Hardanger. På sin eiendom «Skøienlund» ved Adamstuen i bygde han et stort atelier og utførte alt fremkallingsarbeidet selv. Skøien fikk premier på utstillinger i inn- og utland. Han fotograferte en serie landskapsbilder på minst 234 motiver som ble solgt gjennom bokhandlerne og var beregnet på turister.

Skøien var den første som anla et lystrykkeri i Norge. Han fotograferte vekselsvis i Christiania og Lofthus. I 1955 ble glassplatene gitt til Riksantikvaren og selve fotoutstyret til Norsk Folkemuseum. Marthinius Skøien er også representert i bildesamlingen ved Norsk Maritimt Museum og Nasjonalbiblioteket.

Dragestilvillaen i all sin prakt. Oppført i 1897. Noen år senere ble den malt hvit. Et tre ble også plantet på tunet. Det står på Sarabråten i dag. Foto: Martinius Skøien, Nasjonalbiblioteket.

Sperrestua ble utvidet med kjøkken og pipe, kjeller og lenger trapp en gang mellom 1877 og 1882. Verandaen på framsiden ble samtidig forlenget. Plassen foran har blitt opparbeidet og jevnet ut. Foto: Severin Worm-Petersen, Norsk Teknisk Museum.

Severin Worm-Petersen (1857–1933) ble en av landets fremste fotografer og var svært allsidig. Bare 15 år gammel begynte han som lærling hos den danskfødte fotografen Johannes Petter Lindegaard, som hadde atelier i Christiania. Han fikk blant annet opplæring i daguerreotypering, en metode som da var blitt umoderne. I 1877 åpnet Worm-Petersen sitt eget fotoatelier med portrettfotografi som spesialitet. Han begynte imidlertid tidlig å fotografere andre motiver og store deler av virksomheten var som pressefotograf.

Per Adolf Thorén (1830–1909) var en av pionerene innen landskapsfotografering. De første årene arbeidet han i Bergen. Han reiste en god del rundt i landet og hadde på et senere tidspunkt eget atelier i Christiania, Sandefjord og Gøteborg. I Christiania hadde han atelier på flere forskjellige steder, blant annet i Karl Johans gate. Bildesamlingen etter Per Adolf Thorén finnes i flere arkiver, som Bymuseet i Oslo, Robert Meyers samling og ved Norsk Folkemuseum.

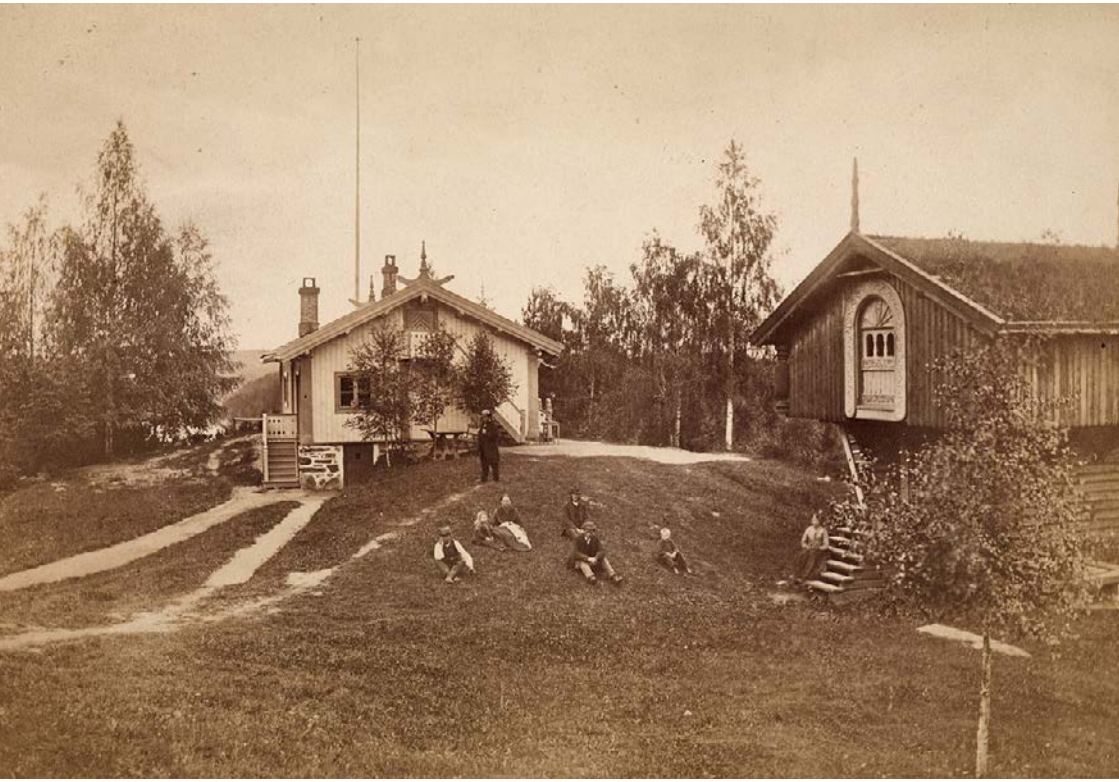

Sperrestua ble bygget i 1856. Trærne foran forsvant ved utvidelsen. Bilde fra ca. 1860.
Foto: Per Adolf Thorén, Oslo Museum.

Teksten om fotografene er i hovedsak hentet fra Wikipedia.
Kilde: Sarabråten – godset i skogen, av Even Saugstad. Frie Fuglers Forlag.

Åpning av Plankeveien på Rustadsaga

Hva: Ettermiddagsarrangement
Hvor: Rustadsaga
Hvem: Lars Rogstad m. fl., Østmarkas Venner
Når: Torsdag 5. september kl. 17.30.

Østmarkas Venner markerer at prosjekt Plankeveien er ferdigstilt. Målet for prosjektet har vært å løfte fram den spennende historien til Plankeveien. Det er satt opp nye skilt langs hele Plankeveien, samt fire informasjonstavler. Den ene informasjonstavlen står ved Rustadsaga, og vi markerer åpningen av Plankeveien der denne ettermiddagen.

Vi byr på enkel bevertning, informasjon om Plankeveien og en hyggelig prat.

Arrangementet er gratis og åpent for alle.

Følg med på våre nettsider for oppdatert informasjon.

Velkommen!

Plankeveien ved Cudriobakken. Foto: Espen Bratlie.

NORGE P. P.
posten

Returadresse:
Østmarkas Venner,
Postboks 85 Nordstrand,
1112 Oslo

Vi feirer Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde i 2024

Dato	Arrangementer
26. mai	Guidet tur til Barlindern og Blåtjernsgrana. Se annonse i nr. 1 2024.
1. juni	Guidet tur i nasjonalparken
6. juni	Minnestund på Sarabråten i Østmarka friluftslivsområde
28.–30. juni	Nasjonalparktreff på Bøvelstad
27. august	Guidet ettermiddagstur i Østmarka friluftslivsområdet – Lutvann
5. september	Åpning av Plankeveien på Rustadsaga (ettermiddagsarrangement)
8. september	Guidet tur i nasjonalparken
15. september	Guidet tur i nasjonalparken langs Flyktningeruta med Flyktninghjelpen
12.–13. oktober	SpeiderhytteTuren 2024
31. oktober	Sarabråten-kveld
12. november	Nasjonalparken ett år! Vi feirer i Bøler kirke
Desember	Førjulstreff